

# Plán péče o NPP Chropýňský rybník



na období  
2011 – 2017

Zpracovatel: **SAGITTARIA – Sdružení pro ochranu přírody střední Moravy**

Lazecká 6, 779 00 Olomouc

tel./fax: 585228438, mobil: 605524385, e-mail: [sagittaria@volny.cz](mailto:sagittaria@volny.cz)



Olomouc 2007



# 1. Základní identifikační a popisné údaje

## 1.1 Název, kategorie, evidenční kód ZCHÚ a kategorie IUCN

Název ZCHÚ:	Chropyňský rybník
Kategorie ochrany:	národní přírodní památka
Evidenční kód ZCHÚ:	133
Kategorie dle IUCN:	IV. – řízená rezervace

## 1.2 Platný právní předpis o vyhlášení ZCHÚ

vydal:	Ministerstvo kultury ČSR
číslo:	35.431/54 - IX
dne:	14. 5. 1954

## 1.3 Územně-správní členění a překryv s jinými ZCHÚ

kraj:	Zlínský
obec s rozšířenou působností:	Kroměříž
obec:	Chropyně
katastrální území:	Chropyně
národní park:	-
chráněná krajinná oblast:	-
jiný typ chráněného území:	CHOPAV Kvartér řeky Moravy
<u>Natura 2000</u>	
ptačí oblast:	-
evropsky významná lokalita:	Morava-Chropyňský luh CZ0714085

### **Příloha č. 1:** Orientační mapa ZCHÚ

## 1.4 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Katastrální území: 654230 Chropyně

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m <sup>2</sup> )	Výměra parcely v ZCHÚ (m <sup>2</sup> )
300/1		vodní plocha	rybník	1487	221228	221228
300/2		vodní plocha	rybník	10001	29	29
300/3		vodní plocha	rybník	1487	44	44
300/4		vodní plocha	rybník	10001	74	74
300/5		vodní plocha	rybník	10001	22	22
301/1		orná půda		1487	4320	4320
301/10		orná půda		1487	626	626
301/5		orná půda		10001	5003	5003
301/7		orná půda		1487	86	86
301/8		orná půda		1487	503	503
301/9		orná půda		1487	304	304
303/5		ostatní plocha	jiná plocha	3054	473	473
303/6		ostatní plocha	jiná plocha	3055	67	67
304/1		vodní plocha	vodní nádrž umělá	10001	550	550
304/2		vodní plocha	vodní nádrž umělá	10001	143	143
304/3		vodní plocha	vodní nádrž umělá	1487	14	14
305/1		ovocný sad		10001	7474	7474
305/10		zahrada		1487	179	179
305/12		ostatní plocha	manipulační plocha	1487	390	390
305/2		ostatní plocha	manipulační plocha	10001	1674	1674
305/5		zahrada		10001	356	356
305/6		ostatní plocha	jiná plocha	10001	2	2
305/7		ostatní plocha	jiná plocha	10001	14	14
310/2		ostatní plocha	ostatní komunikace	1487	27	27
327/2		ostatní plocha	sportoviště a rekreační plocha	1487	2835	2835
<b>Celkem</b>					<b>246437</b>	<b>246437</b>

Ochranné pásmo není vyhlášeno. Ochranným pásmem je tedy v souladu s ustanovením § 37 odst. 1 zákona 114/92 Sb. území do vzdálenosti 50 m od hranic zvláště chráněného území. Výměra ochranného pásma ve vzdálenosti 50 m od hranic ZCHÚ byla spočítána v prostředí GIS.

Od vyhlášení ZCHÚ došlo ke změně čísel a rozloh parcel, ve vyhlášovacím dokumentu není zcela zřejmá výměra části původní parcely 1138/3 a skutečná výměra dle aktuálního stavu katastru nemovitostí je o 5532 m<sup>2</sup> větší.

**Příloha č. 2:** Katastrální mapa s vymezením NPP a jejího ochranného pásma

## 1.5 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky		-		
vodní plochy	22,2104	-	zamokřená plocha	-
			rybník nebo nádrž	22,1874
			vodní tok	
trvalé travní porosty	-	-		
orná půda	1,0842	-		
zemědělské pozemky ostatní	0,8009	-		
ostatní plochy	0,5482	-	neplodná půda	-
			ostatní způsoby využití	0,5482
zastavěné plochy a nádvoří	-	-		
plocha celkem v ha	24,6437	-		

## 1.6 Hlavní předmět ochrany

### 1.6.1 Předmět ochrany podle zřizovacího předpisu

Předmět ochrany není ve zřizovacím předpisu definován.

## 1.6.2 Hlavní předmět ochrany – současný stav

### B. druhy

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení podle vyhlášky 395/92 Sb.	popis charakteru výskytu
kotvice plovoucí ( <i>Trapa natans</i> )	Tisíce rostlin	kriticky ohrožený	Početnost kolísající dle intenzity hospodaření, v roce 2007 kotvice roztroušena přes polovinu rybníka
potápka malá ( <i>Tachybaptus ruficollis</i> )	2	ohrožený	Druh na lokalitě hnízdí
potápka roháč ( <i>Podiceps cristatus</i> )	8	ohrožený	Druh na lokalitě hnízdí
potápka černokrká ( <i>Podiceps nigricollis</i> )	5	ohrožený	Druh na lokalitě hnízdí
bukáček malý ( <i>Ixobrychus minutus</i> )	1	kriticky ohrožený	Druh na lokalitě hnízdí
chřástal vodní ( <i>Rallus aquaticus</i> )	1	silně ohrožený	Druh na lokalitě hnízdí
racek černohlavý ( <i>Larus melanocephalus</i> )	1	silně ohrožený, I	Druh na lokalitě občas hnízdí
ledňáček říční ( <i>Alcedo atthis</i> )	1	silně ohrožený	Druh hnízdí v okolí rybníka, využívá jej jako loviště
rákosník velký ( <i>Acrocephalus arundinaceus</i> )	2	silně ohrožený	Druh na lokalitě hnízdí

## 1.7 Cíl ochrany

Dlouhodobým cílem je vytvořit optimální podmínky pro zachování početnosti a vitality kriticky ohrožené kotvice plovoucí, zachování vhodných míst pro hnízdění vodního ptactva.

## 2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět a cíl ochrany

### 2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních podmínek

NPP Chropynský rybník se nachází ve Zlínském kraji v okrese Kroměříž, v katastrálním území města Chropyně. Leží v intravilánu obce, v nadmořské výšce 191 m. Chráněné území sestává z rybníka, zvaného též Zámecký, a přilehlých břehových hran s porosty místy stromového, místy keřového charakteru, příp. s rákosinami. Součástí NPP je také pravidelně kosená louka v severovýchodní části přiléhající k rybníku. Ten je napájen pomocí umělého náhonu vodou z Malé Bečvy, která je zásobena vodou z jezu na řece Bečvě v Troubkách u Přerova. Uprostřed rybníka se nachází ostrov využívaný kolonií racka chechtavého. Druhý menší ostrov se nachází při břehu v severní části. Je porostlý rákosem, který je součástí souvislého porostu rákosu po celé délce břehu.

Území náleží dle Quitta (1971) do klimatické oblasti T2, kterou charakterizuje dlouhé léto, teplé a suché, přechodné období je velmi krátké, s teplým až mírně teplým jarem a podzimem, zima je krátká, mírně teplá a suchá až velmi suchá, s velmi krátkým trváním sněhové pokrývky. Průměrná roční teplota je kolem 8,6 °C a průměrný roční úhrn srážek je 560 mm.

Podle geobiocenologické klasifikace krajiny odpovídá typ stanoviště typu geobiocenu 2BC - C4, což odpovídá habrojilmové jasenině. Břehové porosty, které jsou v důsledku

využití okolní krajiny omezeny pouze na úzký pruh kolem rybníka, zcela neodpovídají svou druhovou skladbou a procentuálním zastoupením jednotlivých taxonů dané klasifikaci.

Z hlediska individuálního členění krajiny se jedná o sosiekoregion resp. bioregion I.4. Hornomoravský úval. Lokalita náleží biochoře I.5.1. teplých niv. Zájmové území je významné z hlediska vyšších územních systémů ekologické stability. Generel místního ÚSES začleňuje Chropyňský rybník do existujícího nadregionálního biocentra Chropyňský luh.

### Přehled zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis charakteru výskytu
kotvice plovoucí ( <i>Trapa natans</i> )	Tisíce rostlin	kriticky ohrožený,	Početnost kolísající dle intenzity hospodaření, v roce 2007 kotvice roztroušena přes polovinu rybníka
kuňka obecná ( <i>Bombina bombina</i> )	P, 1–3	silně ohrožený	Druh se na lokalitě vyskytuje, rozmnožování se nepodařilo prokázat
rosnička zelená ( <i>Hyla arborea</i> )	P, 1	silně ohrožený	Druh se na lokalitě vyskytuje, rozmnožování se nepodařilo prokázat
skokan skřehotavý ( <i>Rana ridibunda</i> )	P, 1–3	kriticky ohrožený	Druh se na lokalitě vyskytuje, rozmnožování se nepodařilo prokázat
skokan zelený ( <i>Rana klepton esculenta</i> )	R, 3–15 (+10)	silně ohrožený,	Druh se na lokalitě rozmnožuje.
ještěrka obecná ( <i>Lacerta agilis</i> )	R, 1–3 (2)	silně ohrožený	Druh se na lokalitě rozmnožuje.
užovka obojková ( <i>Natrix natrix</i> )	R, 1–3 (2)	ohrožený	Druh se na lokalitě rozmnožuje.
potápka malá ( <i>Tachybaptus ruficollis</i> )	2	ohrožený	Druh na lokalitě hnízdí.
potápka roháč ( <i>Podiceps cristatus</i> )	8	ohrožený	Druh na lokalitě hnízdí
potápka rudokrká ( <i>Podiceps grisegena</i> )	-	silně ohrožený	Druh se zde vyskytuje na tahu
potápka černokrká ( <i>Podiceps nigricollis</i> )	5	ohrožený	Druh na lokalitě hnízdí
kormorán velký ( <i>Phalacrocorax carbo</i> )	-	ohrožený	Druh se zde vyskytuje v zimním období na tahu
bukač velký ( <i>Botaurus stellaris</i> )	-	kriticky ohrožený	Druh se zde vyskytuje na tahu
bukáček malý ( <i>Ixobrychus minutus</i> )	1	kriticky ohrožený	Druh na lokalitě hnízdí
volavka bílá ( <i>Egretta alba</i> )	-	silně ohrožený	Druh se zde vyskytuje v zimním období na tahu
čáp bílý ( <i>Ciconia ciconia</i> )	1	ohrožený	Druh hnízdí v okolí rybníka
kopřivka obecná ( <i>Anas strepera</i> )	-	ohrožený	Druh se zde vyskytuje na tahu
čírka obecná ( <i>Anas crecca</i> )	-	ohrožený	Druh se zde vyskytuje na tahu
čírka modrá ( <i>Anas querquedula</i> )	-	silně ohrožený	Druh se zde vyskytuje na tahu
lžičák pestrý ( <i>Anas clypeata</i> )	-	silně ohrožený	Druh se zde vyskytuje na tahu
polák malý ( <i>Aythya nyroca</i> )	-	kriticky ohrožený	Druh se zde vyskytuje na tahu
hohol severní ( <i>Bucephala clangula</i> )	-	silně ohrožený	Druh se zde vyskytuje na tahu
včelojed lesní ( <i>Pernis apivorus</i> )	-	silně ohrožený	Druh hnízdí v okolí rybníka
moták pochop ( <i>Circus aeruginosus</i> )	-	ohrožený	Druh hnízdí v okolí rybníka
jestřáb lesní ( <i>Accipiter gentilis</i> )	-	ohrožený	Druh se zde vyskytuje na tahu
krahujec obecný ( <i>Accipiter nisus</i> )	-	silně ohrožený	Druh hnízdí v okolí rybníka
chřástal vodní ( <i>Rallus aquaticus</i> )	1	silně ohrožený	Druh na lokalitě hnízdí
chřástal malý ( <i>Porzana parva</i> )	-	kriticky ohrožený	Druh se zde vyskytuje na tahu

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis charakteru výskytu
bekasina otavní ( <i>Gallinago gallinago</i> )	-	silně ohrožený	Druh se zde vyskytuje na tahu
koliha velká ( <i>Numenius arquata</i> )	-	kriticky ohrožený	Druh se zde vyskytuje na tahu
pisík obecný ( <i>Actitis hypoleucos</i> )	-	silně ohrožený	Druh se zde vyskytuje na tahu
racek černohlavý ( <i>Larus melanocephalus</i> )	1	silně ohrožený	Druh na lokalitě občas hnízdí
rybák obecný ( <i>Sterna hirundo</i> )	-	silně ohrožený	Druh se zde vyskytuje na tahu
rybák černý ( <i>Chlidonias niger</i> )	-	kriticky ohrožený	Druh se zde vyskytuje na tahu
rorýs obecný ( <i>Apus apus</i> )	-	ohrožený	Druh hnízdí v okolí rybníka
ledňáček říční ( <i>Alcedo atthis</i> )	1	silně ohrožený	Druh hnízdí v okolí rybníka
krutihlav obecný ( <i>Jynx torquilla</i> )	2	silně ohrožený	Druh hnízdí v okolí rybníka
strakapoud jižní ( <i>Dendrocopos syriacus</i> )	-	silně ohrožený	Druh se zde vyskytuje na tahu
strakapoud prostřední ( <i>Dendrocopos medius</i> )	2	ohrožený	Druh hnízdí v okolí rybníka
vlaštovka obecná ( <i>Hirundo rustica</i> )	-	ohrožený	Druh hnízdí v okolí rybníka
konipas luční ( <i>Motacilla flava</i> )	-	silně ohrožený	Druh se zde vyskytuje na tahu
slavík obecný ( <i>Luscinia megarhynchos</i> )	-	ohrožený	Druh se zde vyskytuje na tahu
rákosník velký ( <i>Acrocephalus arundinaceus</i> )	2	silně ohrožený	Druh na lokalitě hnízdí
lejsek šedý ( <i>Muscicapa striata</i> )	1	ohrožený	Druh na lokalitě hnízdí
sýkořice vousatá ( <i>Panurus biarmicus</i> )	-	silně ohrožený	Druh se zde vyskytuje na tahu
moudivláček lužní ( <i>Remiz pendulinus</i> )	-	ohrožený	Druh se zde vyskytuje na tahu
žluva hajní ( <i>Oriolus oriolus</i> )	2	silně ohrožený	Druh hnízdí v okolí rybníka
ťuhýk obecný ( <i>Lanius collurio</i> )	1	ohrožený	Druh hnízdí v okolí rybníka
kavka obecná ( <i>Corvus monedula</i> )	-	silně ohrožený	Druh hnízdí v okolí rybníka
krkavec velký ( <i>Corvus corax</i> )	1	ohrožený	Druh hnízdí v okolí rybníka
netopýr večerní ( <i>Eptesicus serotinus</i> )	2	silně ohrožený	Druh využívá rybník jako loviště
netopýr Brandtův ( <i>Myotis brandtii</i> )	-	silně ohrožený	Druh využívá rybník jako loviště
netopýr vodní ( <i>Myotis daubentonii</i> )	14	silně ohrožený	Druh využívá rybník jako loviště
netopýr brvitý ( <i>Myotis emarginatus</i> )	-	kriticky ohrožený	Druh využívá rybník jako loviště
netopýr rezavý ( <i>Nyctalus noctula</i> )	9	silně ohrožený	Druh využívá rybník jako loviště
netopýr hvízdavý ( <i>Pipistrellus pipistrellus</i> )	6	silně ohrožený	Druh využívá rybník jako loviště
veverka obecná ( <i>Sciurus vulgaris</i> )	3	ohrožený	Druh se na lokalitě vyskytuje
bobr evropský ( <i>Castor fiber</i> )	1	silně ohrožený	Druh se na lokalitě vyskytuje

#### Další vzácné a ohrožené druhy

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení podle Červeného seznamu	popis charakteru výskytu
ostřice nedošáchor ( <i>Carex pseudocyperus</i> )	desítky	C4a	Jednotlivé trsy v břehové linii téměř po celém obvodu rybníka
jilm vaz ( <i>Ulmus laevis</i> )	Do 10 jedinců		Několik kusů v břehových porostech



název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení podle Červeného seznamu	popis charakteru výskytu
řečanka přímořská ( <i>Najas marina</i> )	Desítky jedinců	C2	Roztroušeně v rybníce
skokan hnědý ( <i>Rana temporaria</i> )	P, 1–3	NT	Druh se na lokalitě vyskytuje, rozmnožování se nepodařilo prokázat
volavka popelavá ( <i>Ardea cinerea</i> )	-	NT	Druh se zde vyskytuje na tahu
ibis hnědý ( <i>Plegadis falcinellus</i> )	-	I	Druh se zde vyskytuje na tahu
labuť velká ( <i>Cygnus olor</i> )	2	VU	Druh na lokalitě hnízdí
husa velká ( <i>Anser anser</i> )	-	EN, I	Druh se zde vyskytuje na tahu
husa polní ( <i>Anser fabalis</i> )	-	I	Druh se zde vyskytuje na tahu
hvízdák euroasijský ( <i>Anas penelope</i> )	-	VU	Druh se zde vyskytuje na tahu
slípka zelenonohá ( <i>Gallinula chloropus</i> )	3	NT	Druh na lokalitě hnízdí
kulík říční ( <i>Charadrius dubius</i> )	-	VU	Druh se zde vyskytuje na tahu
čejka chocholátá ( <i>Vanellus vanellus</i> )	-	VU	Druh se zde vyskytuje na tahu
racek chechtavý ( <i>Larus ridibundus</i> )	1200	VU	Druh na lokalitě hnízdí
racek bouřní ( <i>Larus canus</i> )	-	VU	Druh se zde vyskytuje na tahu
racek bělohlavý ( <i>Larus cachinnans</i> )	-	VU	Druh se zde vyskytuje na tahu
kalous ušatý ( <i>Asio otus</i> )	1	LC	Druh hnízdí v okolí rybníka
žluna šedá ( <i>Picus canus</i> )	1	VU, I	Druh hnízdí v okolí rybníka
žluna zelená ( <i>Picus viridis</i> )	2	LC	Druh hnízdí v okolí rybníka
datel černý ( <i>Dryocopus martius</i> )	1	LC, I	Druh hnízdí v okolí rybníka
strakapoud malý ( <i>Dendrocopos minor</i> )	1	VU	Druh hnízdí v okolí rybníka
jiříčka obecná ( <i>Delichon urbica</i> )	-	NT	Druh hnízdí v okolí rybníka
budníček zelený ( <i>Phylloscopus trochiloides</i> )	-	VU	Druh se zde vyskytuje na tahu
lejsek bělokrký ( <i>Ficedula albicollis</i> )	4	NT, I	Druh hnízdí v okolí rybníka
lejsek černohlavý ( <i>Ficedula hypoleuca</i> )	-	NT	Druh se zde vyskytuje na tahu
havran polní ( <i>Corvus frugilegus</i> )	-	VU	Druh se zde vyskytuje v zimě na tahu
vrána šedá ( <i>Corvus cornix</i> )	1	NT	Druh se zde vyskytuje v zimě na tahu
vrabec domácí ( <i>Passer domesticus</i> )	3	LC	Druh hnízdí v okolí rybníka
vrabec polní ( <i>Passer montanus</i> )	5	LC	Druh hnízdí v okolí rybníka
hořavka duhová ( <i>Phodeus sericeus</i> )	Cca 20	EN	Druh se na lokalitě rozmnožuje

## **2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti**

Historie Chropynského rybníka sahá do 13. stol., kdy sloužil jako součást vodní tvrže. S rozvojem rybníkářství v 16. stol. se stává součástí rybniční soustavy města Chropyně a jeho okolí. Od této doby se na rybníku provádí rybochovná činnost. Již v r. 1926 byla stanovena Zemskou radou moravskou ochrana Chropynského rybníka z důvodu výskytu rozsáhlé kolonie racka chechtavého a řady vodních rostlin, především kotvice plovoucí, leknínu bílého a růžkatce ponořeného. V r. 1954 byl rybník vyhlášen státní přírodní rezervací. V následujících letech bylo rybné hospodaření, které zde provádělo Státní rybářství Přerov, stále více intenzifikováno a docházelo k rozsáhlým melioračním úpravám rybníka a jeho břehů. Proto také vymizely některé druhy vyšších rostlin, jako např. již uváděný leknín bílý, a došlo k redukci pobřežní a břehové zeleně. Zmenšení plochy rostlinného krytu následně vedlo k redukci druhové skladby i početního stavu hnízdicího a protahujícího ptactva.

V roce 1984 byla poškozena populace kotvice plovoucí použitím herbicidu Gramoxon S. V průběhu roku nebyl na hladině zjištěn ani jediný exemplář (písemná zpráva V. Petříčka, uložená v rezervační knize.) V r. 1985 byl při inventarizačním průzkumu (Hrdlička A. a kol. 1986) konstatován výskyt cca 70 jednotlivých rostlin. Obdobná situace nastala i v roce 2001, kdy byla hladina prakticky bez vodní vegetace. Tento stav byl způsoben vysazením vyšší obsádky kapra a použitím hnojiv a vápna během produkčního období. Na špatném stavu se podílelo i větší množství labutí velkých.

Kotvice plovoucí (*Trapa natans*) je jednoletou rostlinou výskytem vázanou na mělké, na počátku sezóny (cca do 15. června) průhledné vody (průhlednost až na dno z důvodu umožnění vzcházení mladých rostlin ze semen). Pro dlouhodobou existenci kotvice plovoucí na lokalitách výskytu je stěžejní zajištění pravidelné plodnosti rostlin a opětovné klíčení ze semen (oříšků) přetrvávajících v semenné bance v sedimentu rybníka. Za účelem zajištění dlouhodobého, dynamicky stabilního výskytu kotvice plovoucí (ale i jiných chráněných rostlin) v území NPP, není možno stanovit stejnou obsádku ryb pro každoroční hospodaření. Stanovení obsádky ryb pro každou sezónu musí odrážet stav lokality v roce předešlém, zejména je třeba sledovat rozvoj populace kotvice plovoucí a ostatních, běžných a kalamitně se množících druhů submerzní vegetace a četnosti výskytu bílých a nepůvodních invazních druhů ryb.

## **2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy**

Město Chropyně má schválený územní plán ze dne 20. 2. 1997 a jeho dodatky ze dnů 27. 9. 1999, 17. 12. 2001 a 22.6.2005.

## **2.4 Škodlivé vlivy a ohrožení území v současnosti**

Škodlivé vlivy jsou především dány polohou území.

Neodstranitelné:

- zvýšený hluk
- rekreace a zahrádkářská činnost, a to zejména používání osobních automobilů na kruhové cestě v těsné blízkosti rybníka

Možné kompenzovat:

- vytváření skládek biologického odpadu a vysazování nepůvodních, často zároveň i expanzivních rostlin
- drobná zemědělská činnost prováděná na přilehlých parcelách, které zasahují i do ochranného pásma
- nadměrný výskyt plevelných ryb, především invazní stěvličky východní

Odstranitelné:

- vyšší intenzita rybníkářského využívání lokality, především pokud by došlo k vysazení nadměrného množství amura bílého
- výskyt invazních druhů - slunečnice topinambur (*Helianthus tuberosus*), zlatobýl kanadský (*Solidago canadensis*), hvězdnice kopinatá (*Aster lanceolatus*), turanka kanadská (*Coryza canadensis*)
- rozesetý domovní odpad v litorálu rybníka
- mocnost sedimentu rybníka
- stavební záměr v ochranném pásmu

## 2.5 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

### 2.5.1 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích

Název rybníka	Zámecký rybník
Katastrální plocha rybníka	22,1874 ha
Využitelná vodní plocha rybníka	18,65 ha
Plocha litorálu	1,4 ha
Průměrná hloubka rybníka	cca 1 m
Maximální hloubka rybníka	
Postavení rybníka v soustavě	První rybník v soustavě
Manipulační řád	
Hospodářsko provozní řád	
Způsob hospodaření	Jednohorkový chovný rybník
Intenzita hospodaření	Polointenzivní chov s omezením
Výjimka k aplikaci látek znečišťujících vodu (krmiva, hnojiva)	-
Parametry zvláštních povodní (u rybníků III. kategorie)	-
Uživatel rybníka	Silvie Schmiedová, Vranová 112, Brno
Průtočnost – doba zdržení	-

#### Plocha č. 1 – rybník

Normální stav provozní hladiny je 192,76 m. n. m. Výška vodního sloupce se pohybuje do 100 cm. Mocnost rybníčního bahna v mokřem stavu je 50 cm, u deponie až 80 cm. Vzhledem k vyšším průtokům je chemismus vody zřetelně ovlivněn zdrojem vody, jímž je řeka Bečva. Obsádka rybníka je polykulturní. Hlavní rybou je kapr (K<sub>1</sub>, K<sub>2</sub>, případně jejich kombinace), vedlejší především sumec, amur a candát. Pokryv vodní hladiny kotvicí se pohybuje v posledních letech kolem 1 ha, avšak v roce 2001 byl rybník prakticky bez vodní vegetace.

#### Plocha č. 2 – litorály

Plocha litorálu je omezena na menší ostrov a mělčí části rybníka především při severním břehu rybníka. Od vyhlášení ZCHÚ se jejich plocha výrazně zmenšila a vymizely některé chráněné druhy rostlin. Při vyšších obsádkách v minulosti docházelo k rozpadu rákosových porostů.

#### Plocha č. 3 – ostrov

Jedná se o uměle vytvořený ostrov (deponii), který je porostlý především rákosem obecným (*Phragmites communis*), bezem černým (*Sambucus nigra*) a trnovníkem akátem (*Robinia pseudoacacia*). V současné době dochází vlivem eroze k rozplavování ostrova. Na ostrově jsou dále zbytky příkrmovacího zařízení a množství odpadu (PET láhve, větší množství patron)

#### **Plocha č. 4 – náпустní objekt**

Náпустní objekt je vývodem přírodního zatrubněného kanálu z řeky Bečvy. Objekt je v relativně dobrém technickém stavu.

#### **Plocha č. 5 – výpustní objekty**

Výpustní objekty jsou dva. Hlavní výpustní objekt vypouští vodu do Malé Bečvy, vedlejší výpustní objekt přepouští vodu do malého rybníčku pod hrází na jihovýchodním okraji NPP. Oba objekty jsou v relativně dobrém technickém stavu.

#### **Plocha č. 6 – břehové porosty**

Jedná se o břehovou linii s nespojitým břehovým porostem, v jehož druhové skladbě je nejvíce zastoupena olše lepkavá (*Alnus glutinosa*), topol černý (*Populus nigra*), jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*), dub letní (*Quercus robur*), bez černý (*Sambucus nigra*), líska obecná (*Corylus avellana*) a ptačí zob obecný (*Ligustrum vulgare*), ale také hybridní topoly (*Populus x canadensis*). Vyskytují se i nepůvodní (cizokrajné) druhy např. mochně židovská třešeň (*Physalis alkekengi*), slunečnice hlíznatá (*Helianthus tuberosus*) a hvězdnice kopinatá (*Aster lanceolatus*).

### **2.5.2 Základní údaje o ostatních pozemcích**

#### **Plocha č. 7 – Kulturní louky**

Kulturní kosené louky mezi silnicí Chropyně–Kroměříž a severovýchodním břehem rybníka a dále při východním okraji rybníka. Druhově relativně chudý porost bez přítomnosti zvláště chráněných či vzácných druhů rostlin.

#### **Plocha č. 8 – park**

Zámecký park navazující na souvislý dřevinný porost při západním břehu rybníka. V parku jsou umístěny lavičky a soustava chodníků sloužících ke krátkodobé rekreaci.

#### **Plocha č. 9 – sad a hřiště**

Oplocený udržovaný sad s umělou vodní nádrží a příkrými betonovými břehy. Do plochy částečně zasahuje i travní plocha hřiště navazující na zámecký park. Ochranařsky jsou tyto plochy nevýznamné bez zvláště chráněných druhů.

#### **Plocha č. 10 – parkoviště**

Asfaltová plocha parkoviště zaměstnanců podniku Fatra a.s.

## **2.6 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních zásahů do území a závěry pro další postup**

Doplnění vhodně zvolené obsádky amurem bílým a tolstolobikem bílým v množství povoleném Okresním úřadem v Kroměříži výrazně neovlivňuje biomasu vodní vegetace a proto je možné i v následujících letech v mírně upraveném kusovém množství tyto ryby vysazovat. Avšak i přes tuto skutečnost by bylo optimální chovat jiné původní doplňkové ryby. Toto platí pouze pro období velkého rozvoje populace kotvice plovoucí, při jejím vymizení je třeba tyto druhy ryb zcela vyloučit z rybí obsádky a také snížit množství a velikost nasazovaného kapra tak, aby došlo k opětovné obnově populace kotvice. V minulých letech byl odzkoušen postup obnovy kotvice plovoucí po jejím vymizení. Tento postup lze v případě vymizení populace kotvice z rybníka úpravou rybích obsádek v následující vegetační sezóně zopakovat a dlouhodobě takto udržovat její populaci na rybníce.

Je zcela nevhodné provádět hnojení rybníka v dosud povoleném množství 160 t kejdy za rok, a to z důvodu vyšší průtočnosti vody a možné spojitosti s výskytem botulismu v této lokalitě.

V roce 1998 byla provedena výsadba do břehové linie dle Návrhu na doplnění břehového porostu (Procházková, 1998), která byla financována z prostředků PPK. Vysazeny byly tyto navržené dřeviny a keře: zimolez obecný (*Lonicera xylosteum*), ptačí zob obecný (*Ligustrum vulgare*), svída krvavá (*Swida sanguinea*), hloh obecný (*Crataegus laevigata*), kalina obecná (*Viburnum opulus*), lípa malolistá (*Tilia cordata*), střemcha obecná (*Prunus padus*), dub letní (*Quercus robur*), jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*), brslen evropský (*Euonymus europaeus*), líska obecná (*Corylus avellana*), babyka obecná (*Acer campestre*). Provedené výsadby navržené v dílčím plánu péče na rok 1998 by měly plnit požadavky na ně kladené, a to doplnění nesouvislého břehového porostu k vytvoření ochranných bariér proti nepříznivému vlivu okolí, posun taxonomického složení zastoupených dřevin ve prospěch druhů domácích a zvýšení estetické i biologické hodnoty území. V průběhu dalších let je potřeba s břehovými liniemi ještě dále pracovat, kontrolovat stav především topolových linií a dostatečně v předstihu provést jejich obnovu vzhledem k jejich rozpadu.

## **2.7 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize**

K případné kolizi by mohlo dojít při stabilizaci ostrova, kdy bude zapotřebí použít techniky k vyzdvihnutí části rybníčního sedimentu na deponii. Dále pak při odbahnění loviště a hlavní stoky a v případě zimování rybníka. Ve všech uvedených případech nelze vyloučit možné ohrožení části semenného rezervoáru kotvice. S výjimkou těchto úprav nejsou v současnosti známy možnosti závažnějších kolizí zájmů ochrany přírody, které by mohly při péči o území nastat. Kolize může nastat při zimním využívání rybníka k rekreačně sportovním aktivitám při případném zimování. Vzhledem k malé četnosti zimování je nutno upřednostnit zájem ochrany přírody na zlepšení stavu rybníčního ekosystému nad rekreačním využitím. Ke kolizím mezi zájmy ochrany přírody může docházet také při případném odbahnění rybníka s ohledem na permanentní faunu. Při zimování a odbahnění je nutné zajistit záchranný transfer mlžů z obnaženého dna.

### 3. Plán zásahů a opatření

#### 3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

##### 3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání

###### a) péče o rybníky

Název rybníka	Zámecký rybník
Způsob hospodaření	jednohorkový s polykulturní obsádkou
Intenzita hospodaření	polointenzivní s omezením
Manipulace s vodní hladinou	
Způsob letnění nebo zimování	
Způsob odbahňování	suchou cestou (eventuelně mokrou)
Způsoby hnojení	Hnojení pouze v jarním období na základě rozboru
Způsoby regulačního příkrmování	příkrmovat po dohodě s AOPK ČR
Způsoby použití chemických látek	zcela vyloučit
Rybí obsádky	Polykulturní (K, Su, Ca, L, Št)

#### Zásady rybníkářského hospodaření:

Z hlediska zachování hlavního předmětu ochrany – populace kotvice plovoucí – je žádoucí, aby kotvice pokrývala minimálně 10 % vodní hladiny (tj. ca 2,2 ha). Pro její další existenci je tedy třeba regulovat rybářské hospodaření.

Je nutné, aby výše obsádky průběžně reagovala (nárůstem nebo omezením obsádky) na stav makrovegetace rybníka, (populace kotvice plovoucí) v předešlém roce. Nejvhodnější se jeví systém jednohorkový, který dovoluje přizpůsobit hospodaření rozvoji kotvice. Z hlediska optimálního vývoje předmětu ochrany se stanovuje obsádka kapra, měnící se v intervalu cca 3 let, s tím, že začátkem každého roku bude, po dohodě s orgánem OP, výše obsádky upřesněna:

1. rok: obsádka iniciační, cca 150 kg/ha, s cílem dosáhnout pokrytí cca 1/3 až 1/2 rybníka porosty kotvice,
2. rok: obsádka udržovací, cca 150 - 200 kg/ha,
3. rok: obsádka meliorační, cca 200 - 250 kg/ha, s cílem potlačení rozvoje nežádoucích běžných druhů, silné konkurujících kotvici plovoucí (celková obsádka na plochu rybníka 4,5 - 5,5 tuny, v případě potřeby řešení akutního rizika rozvoje nežádoucích druhů i okolo 6 tun obsádky je možná).

Chov tržní ryby je vhodný pro biomanipulaci směřující k potlačení submerzní a natantní makrovegetace. Naproti tomu chov násady je spíše vhodný v době obnovy a rozvoje makrovegetace. Počet doplňkových ryb bude stanoven s ohledem na dokonalé využití přirozené produkce rybníka a nutnost potlačení plevelných ryb.

Z důvodu nekontrolovatelného vnikání plevelných ryb (karas stříbřitý, plotice obecná, střevlička východní) přítokovou struhou, čímž se zvyšuje vyžírací tlak obsádky kapra, je třeba obsádku doplnit o dostatek dravých ryb (vhodný je např. roček candáta). Je možné doplnit obsádku o býložravé ryby, max. však 200 ks amura bílého a 150 ks tolstolobika bílého. V případě nízké pokrývnosti kotvice, či při degradaci přibřežních rákosin, není možné následující rok tyto ryby vysazovat. Navržená obsádka bude konzultována s pověřeným pracovníkem příslušného orgánu ochrany přírody. Výlov rybníka musí proběhnout v době, kdy již plody kotvice klesly ke dnu.

Provádět hnojení je nevhodné, výjimkou je při prokázané potřebě jednorázové hnojení (na základě hydrobiol. rozboru) v jarním období podporující rozvoj planktonu. Iniciální dávku chlévské mrvy je třeba aplikovat v době, kdy již probíhá ve vodě asimilace, aplikované množství nesmí překročit dávku 400 kg/ha. V žádném případě není možné použití kejdy.

Rovněž vápnění je třeba vyloučit, je možné pouze dezinfekční vápnění po výlovu rybníka na lovišti a ve stoce. Dezinfekční vápnění na vodu je možné jen na doporučení veterináře. V průběhu produkčního období je možné příkrmování obilovinami. Je nutné zcela vyloučit použití chemických látek.

V případě vzniku nadměrné biomasy a výskytu rybích parazitů je možné nechat rybník přes zimu vypuštěný. Zimování bude probíhat podle vyvolané potřeby. Celoplošné citlivé odbahnění rybníka by bylo do budoucna žádoucí a jeho realizaci spojit se stabilizací ostrova a případně s vytvořením mělčích litorálních zón v jihozápadní části rybníka případně i v severovýchodní části. Při využití odtěženého sedimentu na tvorbu litorálních zón musí sediment nejdříve vyschnout a zmineralizovat. V minimální variantě provést alespoň spodní část rybníka v prostoru mezi ostrovem a hlavní hrází. Odbahnění loviště a hlavní stoky provádí uživatel podle potřeby v rámci běžné údržby na vlastní náklady.

Hnojení, odbahnění, zimování a případné vysazování býložravých ryb musí být povoleno rozhodnutím příslušného orgánu ochrany přírody. Ten musí být také informován o připravovaném výlovu, kterému bude přítomen jím pověřený pracovník a následně po výlovu mu bude zaslána produkční karta o hospodářských výsledcích za chovný cyklus.

Jarní výlov je velmi problematický, a to především z hlediska vývoje obojživelníků (některé druhy ve vodě i zimují - jde o zvláště chráněné, silně a kriticky ohrožené druhy). Aktivita obojživelníků je závislá na vývoji počasí v daném roce a tudíž není možné stanovit přesný termín, kdy by bylo možné/vhodné výlov uskutečnit, nemluvě o zajištění rizik, která jsou s výlovem v jarním období spojena. Jarní výlov je nutné řešit individuálně, jelikož nelze paušálně stanovit podmínky tohoto výlovu.

#### *Odůvodnění zásahů:*

Zachování vhodných podmínek pro rozvoj kotvice plovoucí při umožnění rybníčního hospodaření.

Rizika ohrožující rozvoj kotvice:

- a) silná obsádka ryb (přímá konzumace či vytrhávání mladých rostlin, zvěření sedimentů dna = snížení průhlednosti vody, nemožnost vzcházení mladých rostlin). Silná obsádka na rybníce může vzniknout také při vysazení menšího množství ryb, které doplní nadměrný výtěr bílých a především invazních druhů ryb.
- b) silný rozvoj běžných druhů submerzní, kalamitně se množící vodní vegetace (např. *Ceratophyllum demersum*, *Myriophyllum spicatum*) - na začátku sezóny jsou schopny tyto druhy při kalamitní rychlosti růstu a intenzivním vegetativním rozmnožování kotvice zcela potlačit (kompeticí o světlo a prostor).

#### **c) péče o nelesní pozemky**

Dílčí plocha	6,7,8,9, ochranné pásmo
Typ managementu	Likvidace invazních druhů rostlin
Vhodný interval	2x ročně
Minimální interval	2x ročně
Prac. nástroj/hosp. zvíře	Postřikem na list, nátěrem na řeznou plochu u dřevin
Kalendář pro management	Červenec - říjen
Upřesňující podmínky	Zásah opakovat až do úplné likvidace všech jedinců
Dílčí plocha	7
Typ managementu	Kosení travních porostů
Vhodný interval	2x ročně
Minimální interval	2x ročně
Prac. nástroj/hosp. zvíře	traktor
Kalendář pro management	Červen, srpen - září
Upřesňující podmínky	Posečenou biomasu odstranit mimo NPP

#### **d) péče o živočichy**

zvážit možnost vybudování plovoucího ostrova pro hnízdění rybáků

### **3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území**

#### **a) rybníky**

viz Příloha č. 4 Přehled dílčích ploch na ostatních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich

#### **b) ostatní pozemky**

viz Příloha č. 4 Přehled dílčích ploch na ostatních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich

### **3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností**

V ochranném pásmu je nutné provést likvidaci ohnisek výskytu invazních druhů rostlin ošetřením postřikem herbicidu na list, u dřevin ošetřením řezné plochy koncentrovaným herbicidem po jejich vykácení. Zásah je třeba opakovat do jejich úplné likvidace.

### **3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu**

Vyznačení je provedeno tabulemi se státním znakem ČR, které avizují vstup do bezprostřední blízkosti chráněného území. Tyto tabule budou obnoveny a doplněny na počet 5 kusů. Po obvodu hranice NPP je nutné zhotovit pruhové značení, které zde v současné době chybí.

### **3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území**

V případě přemnožení kotvice lze možné udělení výjimky z ochranných podmínek NPP a kriticky ohroženého rostlinného druhu pro odběr rostlin k reintrodukci, a to na lokality s historicky doloženým výskytem tohoto taxonu. Odběr mladých rostlinek je vhodné provádět v jarním období, odběr plodů při podzimním výlovu.

Území NPP je nutné přehlásit na nové aktuální parcelní vymezení z důvodu nejasností ve vyhlášovacím dokumentu. Navrhujeme zmenšení území pouze na ochranně významné plochy.

### **3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností**

Nejsou.



### 3.6 Návrhy na vzdělávací využití území

V území je nainstalována funkční naučná stezka Okolo Chropyně a byl vydán informační leták k naučné stezce dostupný na Městském úřadě v Chropyni. Do budoucna je potřeba zajistit běžnou údržbu jednotlivých zastavení a dle potřeby provést nátěr dřevěných stojanů. V případě, že informační letáky již nebudou k dispozici tak provést jejich dotisk.

### 3.7 Návrhy na průzkum či výzkum území a monitoring

Na rybníce je nutné provádět každoroční monitoring stavu populace kotvice plovoucí a vodní vegetace, průhlednosti vodního sloupce a stavu zooplanktonu. Na základě těchto dat je nutné v následujícím roce stanovit velikost a složení další rybí obsádky. Dále je nutné sledovat velikost populace hořavky duhové a mlžů v rybníce. Rybniční hospodaření musí být prováděno tak, aby v populaci mlžů byly všechny věkové kategorie zabezpečující reprodukci hořavky duhové. Pro dokumentaci rybničního hospodaření je nutné vždy po výlovu si vyžádat produkční kartu a provést kontrolu druhového složení rybí obsádky. Tyto údaje zakládat v rezervační knize uložené na Správě CHKO Litovelské Pomoraví.

Na konci platnosti plánu péče je vhodné zopakovat inventarizační průzkumy (botanický, herpetologický, ornitologický, entomologický) a vyhodnotit stav biotopu a vlivu hospodaření na ekosystém rybníka.

## 4. Závěrečné údaje

### 4.1 Předpokládané náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)

Druh zásahu (práce) a odhad množství (např. plochy)	Náklady za rok (Kč)	Náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
<b>Jednorázové a časově omezené zásahy</b>		
pruhové značení NPP	-----	2 325
doplnění značení - cedule	-----	7 000
údržba značení	-----	2 100
odstranění odpadů	-----	9 000
zpracování projektu na odbahnění	-----	50 000
odbahnění rybníka, zpevnění ostrova, litorály	-----	dle projektu
Instalace plovoucího ostrova	-----	10 000
Vykácení hybridních topolů	-----	60 000
Výsadba dřevin do břehových porostů	-----	25 000
Inventarizační průzkumy	-----	45 000
<b>C e l k e m (Kč)</b>	-----	<b>210 425</b>
<b>Opakované zásahy</b>		
Likvidace invazních druhů rostlin	9 000	27 000
Monitoring ohrožených druhů	8 000	80 000
<b>C e l k e m (Kč)</b>		<b>107 000</b>

## 4.2 Použité podklady a zdroje informací

Holub J. & Procházka F. (2000).: Red List of vascular plants of the Czech Republic - 2000. – Preslia 72: 187–230.

Plesník Jan, Hanzal Vladimír & Brejšková Lucie (2003).: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci, Příroda : sborník prací z ochrany přírody, 1211-3603 ; 22

Kaláb J. (2005).: Inventarizační průzkum NPP Chropýňský rybník z oboru entomologie, depon. AOPK ČR Brno.

Kočvara R. (2007).: Zoologický průzkum Národní přírodní památky Chropýňský rybník (batrachologický, herpetologický, ornitologický, mamaliologický), depon. AOPK ČR, Správa CHKO Litovelské Pomoraví Litovel.

Paukertová I.(2005).: Inventarizační průzkum NPP Chropýňský rybník - Vegetace a květena, depon. AOPK ČR Brno.

Procházková V.(1998).: Hodnocení současného stavu dřevin a návrh zásahů na území národní přírodní rezervace Chropýňský rybník; depon. AOPK ČR Brno.

Quitt E. (1971): Klimatické oblasti ČSSR. Studia geographica 16, Brno.

Unar P., Zajíček R.(1993).: Plán péče na období 1993 - 1998; Brno; depon. AOPK ČR Brno.

Hrdlička A. a kol. (1985).: Inventarizační průzkum SPR Chropýňský rybník;, depon. AOPK ČR Brno

Machatka T., Slavík P., Zajíček R.(2003).: Plán péče na období 2005 – 2014 (neschválený návrh plánu péče); depon. AOPK ČR Brno.

Vlastní terénní šetření v letech 2005-2007.

Konzultace: RNDr. Richard Faina

## 4.3 Seznam mapových listů

- a) **katastrální mapa (měřítko) 1: 2 000**  
**číslo mapového listu: Kroměříž 6 - 4/1**
- b) **Státní mapa 1:5000 – odvozená**  
**číslo mapového listu: Kroměříž 6-4**
- c) **Základní mapa České republiky 1:10000**  
**číslo mapového listu: 25-31-01**

#### **4.4 Seznam používaných zkratk**

NPP – národní přírodní rezervace  
ZCHÚ – zvláště chráněné území  
CHKO – chráněná krajinná oblast

##### Kategorie ohrožení dle vyhlášky 395/1992 Sb.

O – ohrožený druh  
SO – silně ohrožený druh  
KO – kriticky ohrožený druh

##### Kategorie ohrožení dle IUCN

VU – zranitelný  
NT – téměř ohrožený druh  
EN – ohrožený  
CR – kriticky ohrožený  
LC – málo dotčený

##### Kategorie ohrožení dle červeného seznamu rostlin

C2 – silně ohrožený  
C4a – druh zasluhující pozornost

##### Přílohy směrnic 92/43/EHS a 79/409/EHS

I – Příloha I.- Seznam chráněných druhů a poddruhů ptáků  
II – Příloha II.- Druhy živočichů a rostlin v zájmu Společenství, jejichž ochrana vyžaduje vyhlášení zvláštních oblastí ochrany  
IV - Příloha IV.- Druhy živočichů a rostlin v zájmu Společenství, které vyžadují přísnou ochranu

#### **4.5 Plán péče zpracoval**

Mgr. Michal Krátký  
Sagittaria – Sdružení pro ochranu přírody střední Moravy  
Lazecká 6, 779 00 Olomouc

Zpracováno v roce 2007

## **Součástí plánu péče jsou dále tyto přílohy**

**Protokol** o způsobu vypořádání připomínek, kterým se zároveň plán péče schvaluje

### **Mapové přílohy**

- Příloha č.1 Orientační mapa ZCHÚ
- Příloha č.2 Mapa parcelního vymezení ZCHÚ
- Příloha č.3 Mapa dílčích ploch
- Příloha č.4 Přehled dílčích ploch na ostatních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich
- Příloha č.5 Mapa umístění stojanů se státním znakem a zastavení NS